

פתרון מבחן מס' 20 (ספר לימוד – שאלון 035804)

09-05-2017

(1) נסמן ב- x קמ"ש את מהירות ההליכה מ- A ל- B,

ואז $(x + 4)$ קמ"ש היא מהירות ההליכה מ- B ל- A.

המהירות הממוצעת של כל הדרך: $\bar{v} = \frac{\text{סך הדרך שעבר}}{\text{סך הזמן שעבר}} = \frac{AB+BA}{t_{AB} + t_{BA}} = 3$

$$t_{AB} = \frac{AB}{v_{AB}} = \frac{36}{x}, \quad t_{BA} = \frac{BA}{v_{BA}} = \frac{36}{x+4}$$

$$\frac{36+36}{\frac{36}{x} + \frac{36}{x+4}} = 3 \Rightarrow \frac{2}{\frac{1}{x} + \frac{1}{x+4}} = 3 \Rightarrow \frac{2x(x+4)}{x+4+x} = 3$$

$$6x + 12 = 2x^2 + 8x \Rightarrow x^2 + x - 6 = 0$$

$$x_{1,2} = \frac{-1 \pm 5}{2} \Rightarrow x_1 = 2, \quad x_2 = -3$$

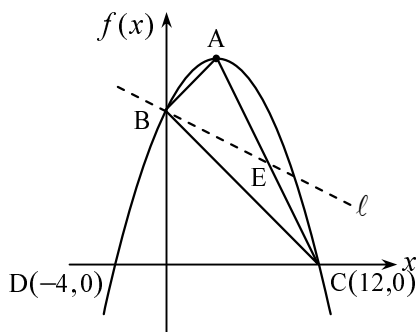
הפתרון $x_2 = -3$ נפסל כי מהירות היא גודל חיובי.

$$t_{AB} = \frac{36}{2} = 18 \text{ שעות}, \quad t_{BA} = \frac{36}{2+4} = 6 \text{ שעות}$$

$$18 - 6 = 12$$

תשובה: הדרך הלוך (מ- A ל- B) ארכה 12 שעות יותר מאשר

הדרך חזור (מ- B ל- A).

$$f(x) = -\frac{1}{4}x^2 + bx + c \quad (א) \quad (2)$$

הנקודות $D(-4,0)$ ו- $C(12,0)$

נמצאות על הפרבולה, לכן:

$$\begin{cases} 0 = -\frac{1}{4} \cdot (-4)^2 + b \cdot (-4) + c \\ 0 = -\frac{1}{4} \cdot 12^2 + b \cdot 12 + c \end{cases}$$

$$\begin{cases} -4 - 4b + c = 0 \\ -36 + 12b + c = 0 \end{cases}$$

המשך בעמוד הבא <<<

$$32 - 16b = 0 \Rightarrow 16b = 32 \Rightarrow b = 2$$

$$-4 - 4 \cdot 2 + c = 0 \Rightarrow c = 12$$

$$\text{כלומר: } f(x) = -\frac{1}{4}x^2 + 2x + 12$$

(ב) שיעורי קדקוד הפרבולה A :

$$x_A = -\frac{b}{2a} = \frac{-2}{2 \cdot (-\frac{1}{4})} = -\frac{2}{-\frac{1}{2}} = 4 \quad \text{או} \quad x_A = \frac{x_D + x_C}{2} = \frac{-4 + 12}{2} = 4$$

$$y_A = -\frac{1}{4} \cdot 4^2 + 2 \cdot 4 + 12 = 16$$

כלומר A(4,16)

$$x_B = 0 \Rightarrow y_B = 12 \Rightarrow B(0,12)$$

$$m_{AB} = \frac{y_A - y_B}{x_A - x_B} = \frac{16 - 12}{4 - 0} = \frac{4}{4} = 1, \quad m_{BC} = \frac{y_B - y_C}{x_B - x_C} = \frac{12 - 0}{0 - 12} = -1$$

$$m_{AB} \cdot m_{BC} = -1 \Rightarrow AB \perp BC \Rightarrow \sphericalangle ABC = 90^\circ$$

$$AB = \sqrt{(x_A - x_B)^2 + (y_A - y_B)^2} =$$

$$= \sqrt{(4 - 0)^2 + (16 - 12)^2} = \sqrt{16 + 16} = \sqrt{32} \text{ יחידות אורך}$$

$$BC = \sqrt{(x_B - x_C)^2 + (y_B - y_C)^2} = \sqrt{(0 - 12)^2 + (12 - 0)^2} =$$

$$= \sqrt{144 + 144} = \sqrt{288} \text{ יחידות אורך}$$

$$S_{\Delta ABC} = \frac{AB \cdot BC}{2} = \frac{\sqrt{32} \cdot \sqrt{288}}{2} = 48 \text{ יחידות שטח}$$

(ג) (i) מכיוון ש- ℓ חוצה את הקטע AC, הרי ש-E היא נקודת אמצע

הקטע AC, כלומר:

$$\begin{cases} x_E = \frac{x_A + x_C}{2} = \frac{4 + 12}{2} = 8 \\ y_E = \frac{y_A + y_C}{2} = \frac{16 + 0}{2} = 8 \end{cases} \Rightarrow E(8,8)$$

$$m_{BE} = \frac{y_B - y_E}{x_B - x_E} = \frac{12 - 8}{0 - 8} = -\frac{1}{2}$$

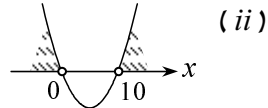
משוואת הישר ℓ (BE) :

$$y - 12 = -\frac{1}{2}(x - 0) \Rightarrow y = -\frac{1}{2}x + 12$$

המשך בעמוד הבא <<<

$$-\frac{1}{2}x + 12 > -\frac{1}{4}x^2 + 2x + 12 \quad / \cdot 4$$

$$x^2 - 10x > 0 \Rightarrow x(x - 10) > 0$$

כלומר: $x < 0$ או $x > 10$.

(ד) BE הוא תיכון במשולש ABC, ותיכון מחלק את המשולש לשני משולשים

בעלי אותו שטח (משולשים עם אותו הגובה ובעלי אורכי צלעות שווים).

$$\frac{S_{\Delta ABE}}{S_{\Delta BCE}} = 1 \quad \text{לכן:}$$

(3) נגדיר מאורעות: A – גבר, B – שותה קפה.

$$P(A) = 0.75 \Rightarrow P(\bar{A}) = 1 - P(A) = 1 - 0.75 = 0.25 \quad \text{נתון:}$$

$$P(B/A) = \frac{2}{3} \cdot P(B/\bar{A}) \Rightarrow \frac{P(A \cap B)}{P(A)} = \frac{2}{3} \cdot \frac{P(\bar{A} \cap B)}{P(\bar{A})} \quad \text{(א)}$$

$$\frac{4P(A \cap B)}{3} = \frac{2}{3} \cdot \frac{4P(\bar{A} \cap B)}{1} \Rightarrow P(A \cap B) = 2 \cdot P(\bar{A} \cap B)$$

כלומר ההסתברות לבחור גבר השותה קפה גדולה פי 2

מההסתברות לבחור אישה השותה קפה.

$$P(A \cap B) + P(\bar{A} \cap B) = P(B) \quad \text{(ב) צריך לחשב } P(A/B) \text{ .}$$

$$2 \cdot P(\bar{A} \cap B) + P(\bar{A} \cap B) = P(B) \Rightarrow P(\bar{A} \cap B) = \frac{1}{3} \cdot P(B)$$

$$P(A \cap B) = \frac{2}{3} \cdot P(B) \Rightarrow \frac{P(A \cap B)}{P(B)} = \frac{2}{3} \Rightarrow P(A/B) = \frac{2}{3}$$

כלומר $\frac{2}{3}$ מאלה ששותים קפה הם גברים.

(ג) נבנה טבלת כמורות:

סה"כ	\bar{B}	B	
36	16	20	A
12	2	10	\bar{A}
48	18	30	סה"כ

$$N(A) = \frac{3}{4}N = \frac{3}{4} \cdot 48 = 36$$

$$N(\bar{A}) = N - N(A) = 48 - 36 = 12$$

נתון: $N(\bar{A} \cap \bar{B}) = 2$, מכאן:

$$N(\bar{A} \cap B) = N(\bar{A}) - N(\bar{A} \cap \bar{B}) = 12 - 2 = 10$$

המשך בעמוד הבא <<<

$$P(A \cap B) = 2 \cdot P(\bar{A} \cap B) \quad \text{מסעיף (א) :}$$

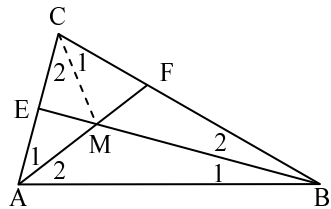
$$N(A \cap B) = 2 \cdot N(\bar{A} \cap B) = 2 \cdot 10 = 20 \quad \text{לכן :}$$

$$N(A \cap \bar{B}) = N(A) - N(A \cap B) = 36 - 20 = 16$$

$$N(\bar{B}) = 16 + 2 = 18, \quad N(B) = 20 + 10 = 30, \quad \text{מכאן :}$$

$$N(A \cap \bar{B}) = 16 \quad (i)$$

$$\frac{N(A \cap \bar{B})}{N(\bar{B})} = \frac{16}{18} = \frac{8}{9} \Rightarrow \frac{8}{9} \cdot 100\% = \frac{800}{9}\% = 88\frac{8}{9}\% \quad (ii)$$

(4) נתון: 4 ס"מ $BA = BC$, $\angle AMC = 105^\circ$,

$$\angle A_1 = \angle A_2, \quad \angle B_1 = \angle B_2$$

(א) CM הוא חוצה-זווית $\angle ACB$

(כל חוצי הזוויות במשולש נחתכים

באותה נקודה)

$$\angle C_2 + \angle A_1 = 180^\circ - \angle AMC \quad (\text{סכום זוויות ב-} \triangle ACM \text{ הוא } 180^\circ)$$

$$\angle C_1 + \angle A_1 = 180^\circ - 105^\circ = 75^\circ \quad (\text{הצבה})$$

$$\angle ACB + \angle CAB = 2 \cdot (\angle C_1 + \angle A_1) = 2 \cdot 75^\circ = 150^\circ$$

$$\angle ABC = 180^\circ - \angle ACB - \angle CAB = 180^\circ - 150^\circ = 30^\circ$$

(סכום זוויות ב- $\triangle ABC$ הוא 180°)

$$S_{\triangle ABC} = \frac{BC \cdot BA}{2} \sin \angle ABC = \frac{4 \cdot 4}{2} \sin 30^\circ = 8 \cdot \frac{1}{2} = 4 \text{ סמ"ר} \quad (b)$$

(ג) $BE \perp AC$, $AE = EC$ (חוצה זווית הראש במשולש שווה-שוקיים)

הוא גם תיכון לבסיס וגם גובה לבסיס)

$$AE = AB \cdot \sin \angle B_1 = 4 \sin 15^\circ \quad \text{ב-} \triangle ABE :$$

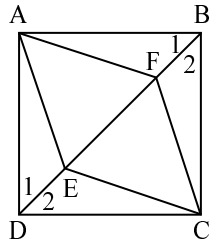
$$EM = AE \cdot \tan \angle A_1 = 4 \sin 15^\circ \tan \frac{180^\circ - 105^\circ}{2} = \quad \text{ב-} \triangle AEM :$$

$$= 4 \sin 15^\circ \tan 37.5^\circ$$

$$S_{\triangle ACM} = \frac{AC \cdot EM}{2} = AE \cdot EM = 4 \sin 15^\circ \cdot 4 \sin 15^\circ \tan 37.5^\circ =$$

$$= 16 \sin^2 15^\circ \tan 37.5^\circ \approx 0.822 \text{ סמ"ר}$$

$$S_{AMCB} = S_{\triangle ABC} - S_{\triangle ACM} = 4 - 0.822 = 3.178 \text{ סמ"ר}$$

(5) (א) $AB = BC = CD = DA$ (תכונות ריבוע)

$\angle B_1 = \angle B_2 = \angle D_1 = \angle D_2 = 45^\circ$ (תכונות ריבוע)

לכן: $\triangle ABF \cong \triangle CBF \cong \triangle CDE \cong \triangle ADE$

(לפי משפט חפיפה צ.ז.צ.).

מכאן: $AF = FC = CE = EA$,

כלומר המרובע AFCD הוא מעוין.

$$\frac{DE}{EF} = \frac{1}{2} \Rightarrow DE = BF = \frac{1}{4}BD = \frac{1}{4} \cdot AB\sqrt{2} = 4\sqrt{2} \text{ ס"מ} \quad (\text{ב})$$

$$EF = \frac{1}{2}BD = \frac{1}{2} \cdot 16\sqrt{2} = 8\sqrt{2} \text{ ס"מ}$$

$$S_{AFCE} = \frac{d_1 d_2}{2} = \frac{AC \cdot EF}{2} = \frac{16\sqrt{2} \cdot 8\sqrt{2}}{2} = 128 \text{ סמ"ר} \quad (i)$$

(ii) לפי משפט הקוסינוסים ב- $\triangle ADE$:

$$AE^2 = AD^2 + DE^2 - 2 \cdot AD \cdot DE \cdot \cos \angle D_1$$

$$AE^2 = 16^2 + (4\sqrt{2})^2 - 2 \cdot 16 \cdot 4\sqrt{2} \cos 45^\circ =$$

$$= 256 + 32 - 128\sqrt{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 160$$

$$AE = \sqrt{160} = 4\sqrt{10} \text{ ס"מ} = EC = CF = FA$$

$$\frac{BF}{\sin \angle BAF} = \frac{AF}{\sin \angle B_1} \quad (ii) \text{ לפי משפט הסינוסים ב- } \triangle BAF$$

$$\frac{4\sqrt{2}}{\sin \alpha} = \frac{4\sqrt{10}}{\sin 45^\circ} \Rightarrow \sin \alpha = \frac{\sin 45^\circ}{\sqrt{5}} = \frac{\sqrt{2}}{2\sqrt{5}} \cdot \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = \frac{1}{\sqrt{10}}$$

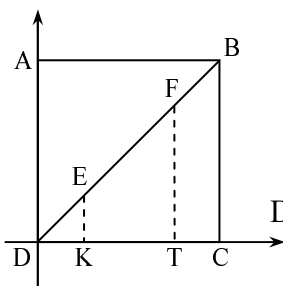
$$DK = DE \cos 45^\circ = 4\sqrt{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 4 \quad (i) \quad (\alpha)$$

$$EK = DE \sin 45^\circ = 4\sqrt{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 4$$

כלומר: $E(4,4)$.

$$DT = DF \cos \angle D_2 = (DE + EF) \cos 45^\circ$$

$$= (4\sqrt{2} + 8\sqrt{2}) \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 12$$

המשך בעמוד הבא <<<

$$FT = DF \sin \angle D_2 = (DE + EF) \sin 45^\circ = (4\sqrt{2} + 8\sqrt{2}) \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 12$$

. כלומר $F(12,12)$

(ii) מרכז המעגל M הוא אמצע הקטע EF .

$$x_M = \frac{x_E + x_F}{2} = \frac{4 + 12}{2} = 8$$

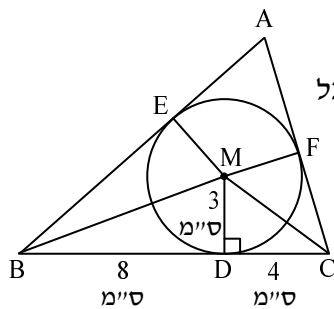
$$y_M = \frac{y_E + y_F}{2} = \frac{4 + 12}{2} = 8$$

. כלומר: $M(8,8)$

$$R = \frac{1}{2}EF = \frac{1}{2}\sqrt{(12-4)^2 + (12-4)^2} = 4\sqrt{2}$$

$$(x-8)^2 + (y-8)^2 = 32 \quad \text{משוואת המעגל:}$$

(6) (א) ניגזר במשפטים:

זווית בין משיק לרדיוס בקצהו שווה ל- 90° ,

מנקודה מחוץ למעגל יוצאים שני משיקים למעגל

שווים זה לזה, ובכך שהקטע המחבר את מרכז

המעגל לנקודה ממנה יוצאים שני המשיקים

חוצה את הזווית בין המשיקים.

ואז ב- $\triangle MDC$: $\tan \angle MCD = \frac{3}{4}$

$$\angle MCD = 36.87^\circ$$

$$\angle ACB = 2 \cdot \angle MCD = 73.74^\circ$$

באופן דומה ב- $\triangle MBD$: $\tan \angle MBD = \frac{3}{8} \Rightarrow \angle MBD = 20.556^\circ$

$$\angle ABC = 2 \cdot \angle MBD = 41.112^\circ$$

ב- $\triangle ABC$ סכום הזוויות 180° , לכן:

$$\angle BAC = 180^\circ - 73.74^\circ - 41.112^\circ$$

. כלומר: $\angle BAC = 65.148^\circ$

המשך בעמוד הבא <<<

x	$-1 \leq x < -\frac{1}{2}$	$x = -\frac{1}{2}$	$-\frac{1}{2} < x \leq 1$
f'(x)	-	0	+
f(x)	↘	min	↗

$$f'(-\frac{3}{4}) = 1 + \frac{\sqrt{3} \cdot (-\frac{3}{4})}{\sqrt{1 - \frac{9}{16}}} < 0 \quad f'(0) = 1 + \frac{\sqrt{3} \cdot 0}{+} > 0$$

$$f(-1) = -1 - \sqrt{3(1-1)} = -1 \quad f(1) = 1 - \sqrt{3(1-1)} = 1$$

כלומר: מקסימום מקומי: $(-1, -1)$,

מינימום מקומי ומוחלט: $(-\frac{1}{2}, -2)$,

מקסימום מקומי ומוחלט: $(1, 1)$.

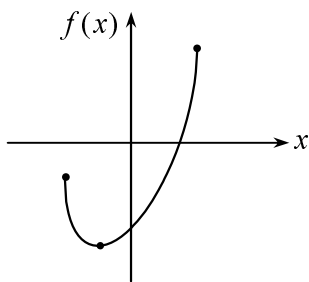
(ד) תחום עלייה: $-\frac{1}{2} < x \leq 1$, תחום ירידה: $-1 \leq x < -\frac{1}{2}$.

$$x = 0 \Rightarrow f(0) = 0 - \sqrt{3 \cdot 1} = -\sqrt{3} \Rightarrow (0, -\sqrt{3}) \quad \text{(ה)}$$

$$f(x) = 0 \Rightarrow 0 = x - \sqrt{3(1-x^2)} \Rightarrow \sqrt{3(1-x^2)} = x$$

בתנאי ש- $x \geq 0$ נעלה בריבוע את שני האגפים ונקבל:

$$3(1-x^2) = x^2 \Rightarrow 4x^2 = 3 \Rightarrow x = \pm \frac{\sqrt{3}}{2} \Rightarrow (\frac{\sqrt{3}}{2}, 0)$$

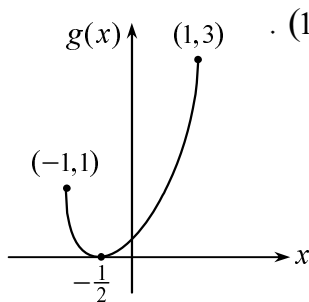
(ו) ראו סרטוט משמאל.

(ז) (i) הגרף של $g(x)$ מתקבל

על-ידי הזזה של הגרף של $f(x)$

כלפי מעלה בשתי יחידות

(ראו סרטוט משמאל למטה).

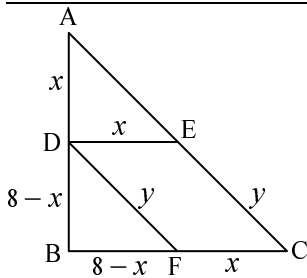

(ii) נקודות הקצה של $g(x)$: $(-1, 1)$, $(1, 3)$.

$$m = \frac{3-1}{1+1} = 1 \quad \text{שיפוע הישר:}$$

משוואת הישר:

$$y - 1 = 1 \cdot (x + 1) \Rightarrow y = x + 2$$

(8) (א) נתון: 8 ס"מ $AB = BC$, $\angle ABC = 90^\circ$,

$DE \parallel FC$, $DF \parallel EC$.

נסמן: y ס"מ $DF = EC$,

x ס"מ $FC = DE$.

$\triangle ADE$ ו- $\triangle BDF$ הם משולשים שווים-שוקיים

($\angle A = \angle AED = \angle BDF = \angle BFD = 45^\circ$)

לכן: x ס"מ $AD = DE$,

$8 - x$ ס"מ $DB = BF = BC - FC$.

$$F(x) = S_{DECF} = FC \cdot H = FC \cdot DB = x(8 - x) = 8x - x^2$$

$$F'(x) = 0 \Rightarrow 8 - 2x = 0 \Rightarrow x = 4$$

$$F''(x) = -2 < 0 \Rightarrow \max$$

לפי משפט פיתגורס ב- $\triangle DBF$: $(8 - x)^2 + (8 - x)^2 = y^2$

$$y^2 = 4^2 + 4^2 = 32 \Rightarrow y = \sqrt{32} = 4\sqrt{2}$$

כלומר למקבילית יש שטח מקסימלי כאשר:

$4\sqrt{2}$ ס"מ $DF =$, 4 ס"מ $FC =$.

(ב) לא, כי $DE \neq DF$.

(ג) $DF \parallel EC$ (צלעות נגדיות במקבילית מקבילות זו לזו). מכאן: $DF \parallel AC$.

כמו-כן, 4 ס"מ $FC = AD =$, ולכן $ADFC$ הוא טרפז שווה-שוקיים.

(ד) לפי משפט פיתגורס ב- $\triangle ABC$:

$$AC^2 = 8^2 + 8^2 \Rightarrow AC = 8\sqrt{2} \text{ ס"מ}$$

נוריד אנכים DH ו- FG לבסיס AC .

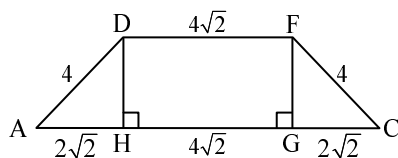
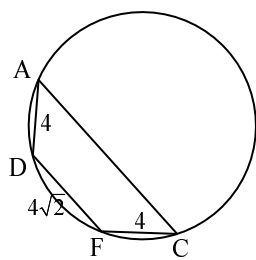
$\triangle FGC \cong \triangle DHA$ ו- $DFGH$ הוא מלבן,

לכן: $4\sqrt{2}$ ס"מ $HG =$, $2\sqrt{2}$ ס"מ $AH = GC =$.

ב- $\triangle FGC$:

$$\cos \angle C = \frac{2\sqrt{2}}{4} \Rightarrow \angle C = 45^\circ$$

ואז: $\angle ADF = 135^\circ$.

המשך בעמוד הבא <<<

לפי משפט הקוסינוסים ב- $\triangle ADF$:

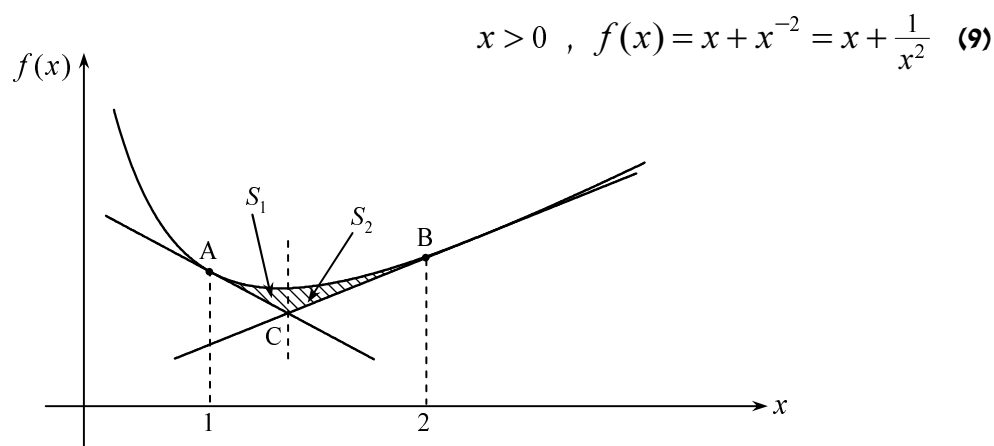
$$AF^2 = 4^2 + (4\sqrt{2})^2 - 2 \cdot 4 \cdot 4\sqrt{2} \cdot \cos 135^\circ$$

$$AF^2 = 80 \Rightarrow AF = \sqrt{80} \text{ ס"מ}$$

$$\frac{AF}{\sin 135^\circ} = 2R \quad \text{לפי משפט הסינוסים ב- } \triangle ADF :$$

$$R = \frac{\sqrt{80}}{2 \sin 135^\circ} = \sqrt{40} \approx 6.32456 \text{ ס"מ}$$

הערה: המעגל החוסם את הטרפז ADFC חוסם גם את $\triangle ADF$.

$$x_A = 1 \Rightarrow y_A = 1 + \frac{1}{1^2} = 2 \Rightarrow A(1, 2)$$

$$x_B = 2 \Rightarrow y_B = 2 + \frac{1}{2^2} = 2\frac{1}{4} \Rightarrow B(2, 2\frac{1}{4})$$

$$f'(x) = 1 - 2x^{-3} = 1 - \frac{2}{x^3}$$

$$m_A = f'(1) = 1 - \frac{2}{1^3} = -1 \Rightarrow y - 2 = -1 \cdot (x - 1) \Rightarrow y = -x + 3$$

$$m_B = f'(2) = 1 - \frac{2}{2^3} = \frac{3}{4} \Rightarrow y - 2\frac{1}{4} = \frac{3}{4}(x - 2) \Rightarrow y = \frac{3}{4}x + \frac{3}{4}$$

◀◀◀ המשך בעמוד הבא

מציאת שיעורי הנקודה C :

$$\begin{cases} y = -x + 3 \\ y = \frac{3}{4}x + \frac{3}{4} \end{cases} \Rightarrow \frac{3}{4}x + \frac{3}{4} = -x + 3$$

$$1\frac{3}{4}x = 2\frac{1}{4} \Rightarrow x = 1\frac{2}{7} = \frac{9}{7}$$

נחלק את השטח המבוקש לשני שטחים.

$$S_1 = \int_1^{\frac{9}{7}} (x + x^{-2} + x - 3) dx = \int_1^{\frac{9}{7}} (2x + x^{-2} - 3) dx = \left(x^2 - \frac{1}{x} - 3x \right) \Big|_1^{\frac{9}{7}} =$$

$$= \left(\frac{81}{49} - \frac{7}{9} - \frac{27}{7} \right) - \left(1 - \frac{1}{1} - 3 \cdot 1 \right) = \text{יחידות שטח} \frac{8}{441}$$

$$S_2 = \int_{\frac{9}{7}}^2 \left(x + x^{-2} - \frac{3x}{4} - \frac{3}{4} \right) dx =$$

$$= \int_{\frac{9}{7}}^2 \left(\frac{x}{4} + x^{-2} - \frac{3}{4} \right) dx = \left(\frac{x^2}{8} - \frac{1}{x} - \frac{3x}{4} \right) \Big|_{\frac{9}{7}}^2 =$$

$$= \left(\frac{4}{8} - \frac{1}{2} - \frac{6}{4} \right) - \left(\frac{81}{49 \cdot 8} - \frac{7}{9} - \frac{27}{28} \right) = \text{יחידות שטח} \frac{125}{3,528}$$

ואז: $S = S_1 + S_2 = \text{יחידות שטח} \frac{3}{56}$

גבי יקואל

מ ש ב צ ת

www.mishbetzet.co.il

טלפון: 04-8200929

ספרי לימוד וספרי מבחני מתכונת במתמטיקה

לכל הכיתות ✦ לכל השאלונים ✦ לכל הרמות